

Työ- ja elinkeinoministeriö

LAUSUNTO

Lausuntopyyntö (8.8.2015)

LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN UUSIMISESTA KOSKIEN SAARISTOKUNTIA JA KUNTIEN SAARISTO-OSIA

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt kirjeellään 8.8.2015 maakuntien liitoilta lausuntoa koskien mahdollisia muutostarpeita valtioneuvoston asetukseen saaristokunnista ja kuntien saaristo-osista. Nykyinen asetus (1296/2011, muutos 857/2012) on voimassa vuoden 2015 loppuun. Asetus määrittää ne kunnat, jotka ovat saaristokuntia ja ne kunnat, jotka ovat saaristo-osakuntia. Asetuksen mukaan maassa on 8 saaristokuntaa ja 37 ns. saaristo-osakuntaa. Satakunnassa ei ole ollut saaristokuntia eikä saaristo-osakuntia.

Saaristolain 3§ mukaan saaristoalueisiin voi kuulua paitsi ilman kiinteää tieyhteyttä pysyvästi asutut saaret myös muut saaret ja mantereen alueet, jotka ovat muutoin olosuhteiltaan saaristoon verrattavia. Saaristo-osakunnan nimeämiskriteerinä on saaristolain 9 §:n mukaan saariston vakinaisen väestön määrä ja sen osuus kunnan väestöstä sekä liikenneolot ja peruspalvelujen saannin vaikeus.

Satakunnan maakuntahallitus on 5.10.2015 valtuuttanut Satakuntaliiton viraston laatimaan lausunnon, jossa Satakuntaliitto esittää, että valtioneuvoston asetusta saaristokunnista ja kuntien saaristo-osista muutetaan siltä osin, että vuoden 2016 alusta Porin kaupunki nimetään uudeksi saaristo-osakunnaksi ja Reposaari sen saaristo-osaksi. Satakuntaliiton lausuntoon sisältyy ote Porin kaupungin hallituksen päätöksestä asian osalta.

Porin kaupungin hallitus päätöksellään 5.10.2015 esittää Reposaari-yhdistykseltä tulleen aloitteen mukaan Porin kaupungin hakeutumisesta saaristo-osakunnaksi ja Reposaaren hakeutumisesta kunnan saaristo-osaksi. Perusteina mm. Reposaaren kaukainen sijainti, väestön ikärakenne, ainutlaatuisen kulttuuriympäristön ja palveluiden säilyvyys. **(Liitteenä ote Porin kaupungin hallituksen 5.10.2015 pöytäkirjasta, jossa tarkemmat perustelut sekä kartta saaristo-osaksi haettavasta alueesta.)**

Porin kaupungin saaristo-osaksi esitettävällä alueella asuu (v. 2013 lopussa) 1016 asukasta. Samaan aikaan Porin väkiluku oli 85 399 (ml. Lavia). Osuus koko kaupungin väkiluvusta oli 1,2 %.

Porissa 14.10.2015

SATAKUNTALIITTO

Pertti Rajala
maakuntajohtaja

Krista Tupala
aluekehitysasiantuntija

POSTITETTU

13. 10. 2015

PORIN KAUPUNGINHALLITUS

Porin kaupunginhallituksen kokous nro 28/2015

Aika 5.10.2015 kello 13:00-15:38
Paikka KH:n kokoushuone, Hallituskatu 12
Allekirjoitukset

Juha Vasama
puheenjohtaja
§:t 483-484, 487-501

Esa J. Wahlman
puheenjohtaja, §:t 485-486

Lauri Kilku
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat §:t 483-501
Pöytäkirjan tarkastus Kaupungintalolla lokakuun 12. päivänä 2015

Regina Wittsberg

Bia Kaski

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä kaupungintalolla, Hallituskatu 12, lokakuun 13. päivänä 2015.

Todistaa Outi Johansson
asiakirjahallinnon päällikkö

Otteen oikeaksi todistaa Porissa 12.10.2015

Hallintopäällikkö

Lauri Kilku

PORI 2021/10.03.01/2015

492 § Esitys Porin hakeutumisesta saaristo-osakunnaksi ja Reposaaren hakeutumisesta kunnan saaristo-osaksi

Hannu Hakala, Reposaari-yhdistyksen puheenjohtaja 21.9.2015:

"Reposaaren saaristostatus

Taustaa "Vuoden 1981 saaristolaki velvoittaa valtion ja kunnat toimimaan saariston elinkeinojen, liikenneyhteyksien, palvelujen ja ympäristönsuojauksen puolesta. Saaristo käsittää ilman kiinteää tieyhteyttä olevien saarien lisäksi myös kiinteän tieyhteyden saaria. Saaristokunnat ja saaristo-osakunnat saavat muun muassa saaristolisää kuntien valti-onosuuksissa peruspalveluiden turvaamiseksi. Saaristolailta on ollut vaikutusta myös saaristoliikenteen kehittämiseen, saaristoalueiden tukialue- ja EU:n tavoitealueasemaan sekä maatalouden tukiin.

Reposaaren saaristostatusasemaa puoltavia näkökohtia:

1. Pitkä historia

Reposaari on kuulunut Porin kaupunkiin aina sen perustamisesta, vuodesta 1558, lukien, ja alkuaikoina saari toimi lähinnä karjalaitumena.

Reposaaren edullinen sijainti Kokemäenjoen suistossa, Selkämeren itäreunalla ja sen suojaista ja syvä luonnonsatama on ohjannut alueen kehitystä merenkulkuun, kalastukseen sekä saha- ja konepajatoimintaan keskittyvänä taajamana.

Reposaareen muodostui paikallisesti ja valtakunnallisesti merkittävä yhdyskunta:

- Porin satamatoiminnot ovat kautta historian sivunneet Reposaarta. Ensimmäinen laituri on rakennettu saareen jo 1775 ja samoihin aikoihin siitä tuli Porin virallinen ulkosatama. Vilkkaimmillaan satamatoiminta oli 1800- luvun loppupuolella ja 1900-luvun alussa. Vielä nykyäänkin Reposaarella toimii Tahkoluodon syväsatama sekä yksi Suomen suurimmista keskuskalasatamista. Satama toimii ympäri vuoden ja on Pohjanlahden suurin silakanpurkusatama.
- Laivanrakennuskausi on alkanut Reposaarella jo 1820-luvulla, ensin veneveistämötoiminnalla.
- Sahateollisuus perustettiin 1870-luvulla ja se oli 1900-luvun alussa yksi merkittävimmistä Suomessa.
- Konepajateollisuus käynnistyi 1916 ja sen toiminta laajeni sotakorvausten myötä laivan rakennukseksi jatkuen aina 1970-luvulle saakka. Vuosikymmenien aikana lähti maailmalle yli 150 alusta.

Ennen elinkeinojen syntymistä ja vakinaisen asutuksen muodostumista Reposaari toimi porilaisten kesä-asutusalueena ja joitain perheitä muutti tilapäisesti saarelle kaupungin tulipalon jaloista vuonna 1852.

Sataman ja teollisuuden myötä saarelle muodostui nopeaan tahtiin asutusta, mikä edellytti rakentamisen ohjausta ja niinpä Reposaari sai ainutlaatuisen ruutuasema-kaavansa 1870-luvulla.

Reposaaren yhdyskunta onkin luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Vanha ruutukaava-alue on säilynyt alkuperäisessä muodossaan ja puurakennuskantakin on säilytetty esimerkillisesti.

Jo Krimin sodan aikana Reposaarta käytettiin tähtystyspaikkana. Sotahistoriaan liittyykin merkittävä kohde: n. 20 ha suuruinen linnakepuisto, joka käsittää 1930-luvulla rakennetun rannikkopuolustusjärjestelmän, joka suojeli talvi- ja jatkosodan aikana

Poria ja Mäntyluodon satamatoimintaa. Linnakealue on kunnostettu viimeksi vuosina 2007–2008.

Reposaarelle pääsi ennen vuonna 1956 valmistunutta tieyhteyttä vain vesitse.

2. Aktiivinen elämä jatkuu

Nykyisin Reposaaaren alueella asuu n. 900 asukasta, väkiluvun oltua suurimmillaan kolminkertainen. Kaukana Porin keskustasta sijaitseva Reposaaari muodostaa edelleenkin aktiivisen pienoiskaupungin, jossa toimii mm. oma koulu, kirjasto, lääkäriasema, apteekki, kaksi kala- ja ruokakauppaa, useampi ympärivuotinen ravintola, vierasvenesatama ja leirintäalue.

Saaren asukas- ja yhdistystoiminta on monipuolista ja vilkasta mm.

Reposaaariyhdistys toimii saaren "etujärjestönä", järjestää kyläiltoja säännöllisesti, toimii aktiivisesti uusien asukkaiden houkuttelemiseksi saarelle, pitää yllä reposaari.net-sivustoa, on kunnostanut Reposaaari-kiertoreitti opastinpylväineen ja järjestää erilaisia tapahtumia.

1891 perustettu VPK toimii ensilähdön palokuntana ja ensivasteyksikkönä. Palokunnassa toimii myös aktiivisesti nuoriso-, nais- ja veteraaniosasto.

Reposaaaren Kunto tarjoaa kaikenikäisille reposaarelaisille kuntoa ja kulttuuria vilkkaan liikuntatoiminnan ja erilaisten tapahtumien merkeissä.

Yhdistykset toimivat myös suurimmissa tapahtumissa yhteistyössä.

3. Luonto

Purjelaivakauden muistona Reposaaressa on yksi maamme merkittävimmistä paarlaskasviesiintymistä. Pääosa painolastikasveista tuli Keski-Euroopasta, mutta Reposaaaren sataman kaupankäyntiyhteydet ulottuivat ympäri maapalloa. Samoin paarlaskin mukana kulkeutuneita maa-aineksia on havaittavissa.

Reposaaari sijaitsee vuonna 2011 perustetun Selkämeren kansallispuiston reunalla ja tarjoaa oivan mahdollisuuden toimia lähtöpisteenä tutustuttaessa alueen meriluontoon. Saaren länsiranta monimuotoisine metsineen ja kallioineen muodostaa ainutlaatuisen retkikohteen. Lontoon, Junnilan, Riita- ja Valonheitinkallioiden vanhat kalliohakkaukset (nimikirjoitukset ja kuviot) ovat kiinnostavia ja suojeltavia muinaismuistoja.

4. Kehityksessä mukana

Reposaaaren alueella ja lähiympäristössä sijaitsee Meri-Porin tuulivoimapuisto ja pariaikaa Tahkoluodon edustalle on suunnitteilla maamme ensimmäinen merituulipuisto.

Tahkoluodon satama-alueelle on rakenteilla Suomen ensimmäinen LNG-terminaali (nesteytetty maakaasu). Lähialueelle on suunnitteilla nesteytettyä maakaasua hyödyntävä teollisuuspuisto.

Molempia hankkeita reposaarelaiset pitävät tärkeinä ja suhtautuvat niihin positiivisesti.

Reposaaari-yhdistys esittää Satakuntaliitolle ja Porin kaupungille:

Poria esitetään saaristo-osakunnaksi ja Reposaaarta kunnan saaristo-osaksi perusteina mm. Reposaaaren kaukainen sijainti, väestön ikärakenne, ainutlaatuisen kulttuuriympäristön ja palveluiden säilytettävyyden."

"Saaristolain 3 §:n mukaan saaristoalueisiin voi kuulua paitsi ilman kiinteää tieyhteyttä pysyvästi asutut saaret myös muut saaret ja mantereen alueet, jotka ovat muutoin olosuhteiltaan saaristoon verrattavia. Saaristo-osakunnan nimeämiskriteerinä on saaristolain 9 §:n mukaan esimerkiksi pysyvän väestön määrä ja liikenneolosuhteet. Edellä Reposaari-yhdistyksen esittämän perustein Reposaarta tulisi esittää saaristo-osakunnaksi. Maakuntien liitoilta on pyydetty lausuntoa 15.10.2015 mennessä koskien muutostarpeita voimassaolevaan valtioneuvoston asetukseen (1296/2011, muutos 857/2102) saaristokunnista ja kuntien saaristo-osista, johon yhteyteen tulisi esittää myös Reposaaren saaristostatuksen hakeminen. Ehdotuksen liitteenä olevasta kartasta ilmenee mitkä alueet otetaan hakemukseen mukaan."

Liitteet   9   Karttaliite

Kaupunginjohtajan päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että Pori esittää Satakuntaliiton työ- ja elinkeinoministeriölle asiassa TEM/1833/2015 antaman lausunnon yhteydessä, että Pori saisi statuksen saaristo-osakuntana ja samalla Reposaari saisi statuksen saaristolain mukaisena kunnan saaristo-osana.

Lisätietojen antaja   Apulaiskaupunginjohtaja Kari Hannus, puh. 044 701 1012

Täytäntöönpano   Satakuntaliitto, jukka.makila@satakunta.fi, hakemuksen edelleen toimittamiseksi työ- ja elinkeinoministeriölle lausuntonsa yhteydessä 15.10.2015 mennessä

Kaupunginhallituksen päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

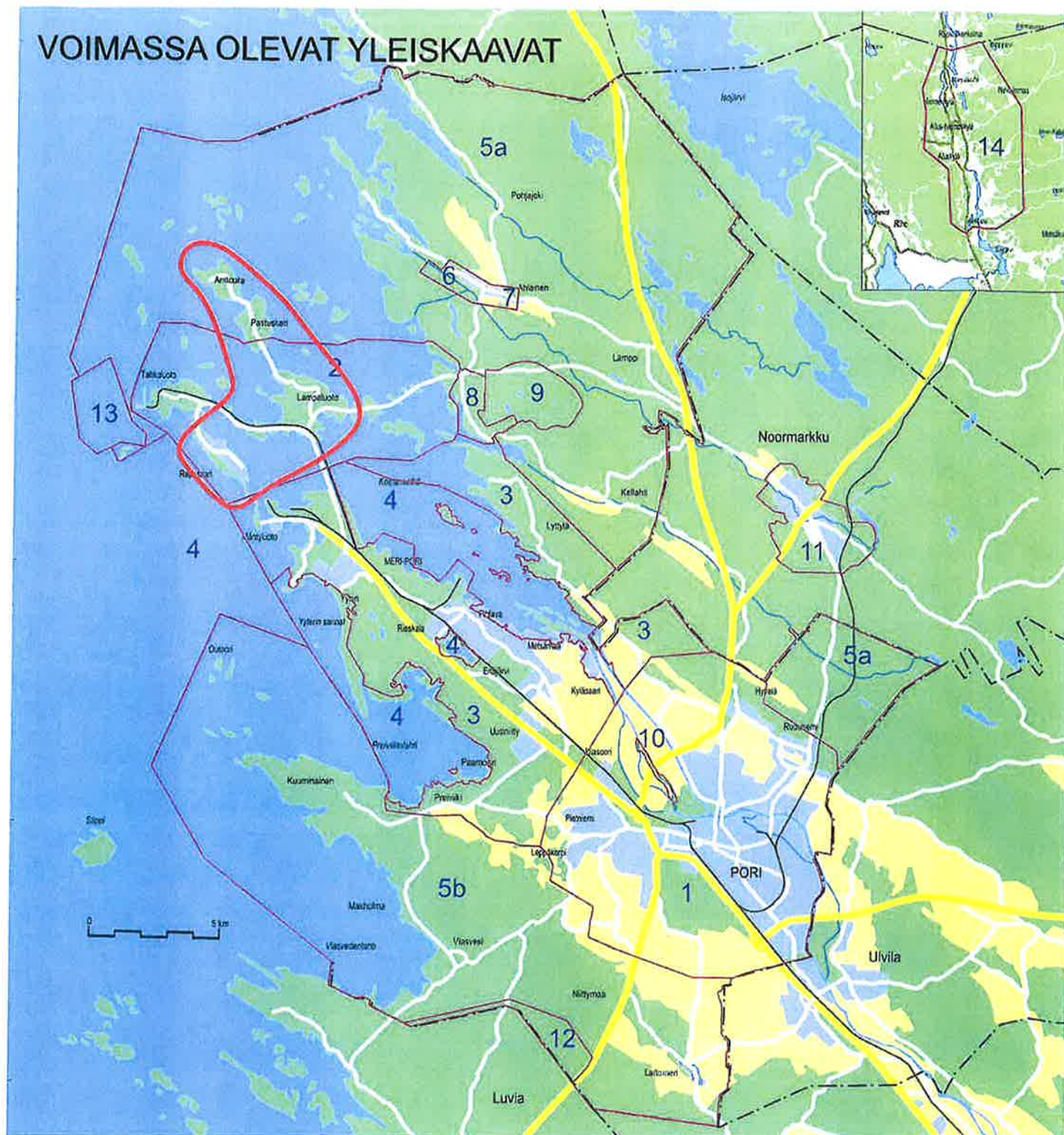
Ilmoitus muutoksenhakukiellosta

Alla mainituista päätöksistä ei kuntalain 91 §:n perusteella saa tehdä oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta:

§:t 483-485, 487-492, 495-496, 500-501

VOIMASSA OLEVAT YLEISKAAVAT

OSAYLEISKAAVA-ALUEET

1	KANTAKAUPUNGIN YK 2025	KV hyv.	10.12.2007	oik.vaik.
2	REPOSAARI-TAHKOLUOTO-LAMPALUOTO-ÄMTTÖÖ	KV hyv.	24.03.1997	
3	MERI-PORI	KV hyv.	06.03.2000	THO 26.06.2001, KHO 08.03.2002 *
4	PORIN YLEISK.1984	KV hyv.	20.08.1984	
5a	POHJOIS-PORI	KV hyv.	07.05.2001	
5b	LOUNAIS-PORI	KV hyv.	07.05.2001	
6	AHLAINEN	YM vahv.	27.12.1983	7 muutos LH vahv,10.05.1993 oik.vaik.
8	ALAKYLÄ-KELLAHTI	YM vahv.	16.04.1992	9 PEITTOO KV hyv. 01.10.2012 oik.vaik.
10	HUVILAJUOPA	KV hyv.	12.06.2000	oik.vaik.
11	NOORMARKKU	LH vahv.	15.06.2000	
12	OOSINSELKÄ	KV hyv.	26.05.2014	oik.vaik.
13	MERITUULIPUISTO	KV hyv.	09.02.2015	oik.vaik.
14	VIHTELJÄRVI-NIEMENKYLÄ	KV hyv.	26.04.1999	

Kaupunginhallitus

05. 10. 2015

Liite 9 492

*Meri-Porin osayleiskaava ei ole voimassa Natura 2000 verkostoon kuuluvalla alueella.

Kaupunginhallitus

05. 10. 2015

Lilte 9, § 492

